

वित्तीय संस्थेकडून पायाभूत सुविधा प्रकल्पांकरिता
कर्ज उभारणीसाठी समिती गठीत करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक. खाक्षेस-२०२४/प्र.क्र.१७५/रस्ते-८
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ७ ऑगस्ट, २०२४

संदर्भ :- दि.२६.०६.२०२३ रोजीच्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीतील निर्णय

परिपत्रक

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत सद्यस्थितीत विविध पायाभूत प्रकल्प हाती घेण्यात आले असून, त्यापैकी पुणे रिंग रोड, विरार अलिबाग बहुउद्देशीय मार्गिका प्रकल्प, मुंबई-पुणे यशवंतराव चव्हाण द्रुतगती मार्गाची क्षमता वाढ प्रकल्प (Missing Link), स्वातंत्र्यवीर सावरकर सागरी सेतु” (वर्सोवा - वांद्रे सागरी मार्ग) हे प्रकल्प प्रगतीत आहेत. तसेच नागपूर - गोंदिया, भंडारा - गडचिरोली, नागपूर - चंद्रपूर शीघ्रसंचार द्रुतगती महामार्ग, सिंदखेडराजा ते शोगांव भक्तीमहामार्ग, पुणे नाशिक औद्योगिक द्रुतगती महामार्ग, पवनार ते पत्रादेवी (नागपूर-गोवा) महाराष्ट्र शक्तीपीठ द्रुतगती महामार्ग या प्रकल्पांची DPR बनविण्याचे काम प्रगतीत आहे. यासारख्या बहुतांशी प्रकल्पांसाठी भूसंपादनाची गरज असून त्यासाठी निधीची आवश्यकता भासणार आहे.

दि.२६.०६.२०२४ झालेल्या मा. मंत्रीमंडळाच्या बैठकीमध्ये पुणे रिंग रोड, विरार अलिबाग बहुउद्देशीय मार्गिका प्रकल्प, या कामांच्या भूसंपादनासाठी आवश्यक निधी उभारण्यासाठी हुडको या संस्थेकडून अर्थसहाय्य घेण्याबाबतचा प्रस्ताव मा.मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता यावेळी प्रस्तावावर सविस्तर चर्चा होऊन मंत्रीमंडळ बैठकीमध्ये यापुढे कर्ज उभारणीच्या प्रस्तावासाठी मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याचा निर्णय झाला आहे. त्यास अनुसरुन खालील समिती गठीत करण्यात येत आहे.

समितीची रचना :-

१.	मुख्य सचिव	अध्यक्ष
२.	अपर मुख्य सचिव (वित्त)	सदस्य
३.	अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	सदस्य
४.	अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन)	सदस्य
५.	अपर मुख्य सचिव (नवि-१)	सदस्य
६.	अपर मुख्य सचिव (उद्योग)	सदस्य
७.	अपर मुख्य सचिव (सा.बां.वि.)	सदस्य
८.	सचिव (बांधकामे/सा.बां.वि.)	सदस्य सचिव

समितीची कार्यकक्षा :-

वित्तीय संस्थांकडून महामंडळाना कर्ज मंजूरी करताना सदर कर्जासाठी शासन हमीपत्राद्वारे कर्ज सुरक्षित करण्याची मागणी करण्यात येते.

महाराष्ट्र राज्यकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील तरतुदी व केंद्र शासनाने भारतीय राज्य घटनेच्या अनुच्छेद २९३ (३) नुसार स्थूल राज्य उत्पन्नाच्या ३% मर्यादेनुसार राज्य शासनास विहीत केलेली कर्ज मर्यादा याच्या आधारे वित्त विभाग आवश्यक कर्ज उभारणी करीत असते. महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ (Maharashtra Fiscal Responsibility and Budgetary Management Act, २००५) (FRBM act, २००५) अन्वये राज्यात २५.०४.२००५ पासून लागू करण्यात आला असून त्यानुसार महाराष्ट्र राज्याचे मध्यम मुदतीचे राजकोषीय धोरण निश्चित करण्यात येते.

राज्य शासनाचे उपक्रम, Special Purpose Vehicle व इतर समकक्ष साधनामार्फत कर्ज उभारण्यात येऊन त्याचे मुद्दल आणि/अथवा व्याज परतफेडीकरिता राज्य शासनाकडून अर्थसंकल्पीय तरतुद करण्यात आल्यास सदर कर्जउभारणी ही राज्य शासनाने स्वतः केली असल्याचे गणण्यात येते व त्याचे दायित्व राज्य शासनावर येते. राज्य शासनाने उचल केलेल्या रकमे एवढी NBC (Net Borrowing Ceiling) मधून कर्ज उभारण्याची राज्य शासनाची Borrowing Space कमी होते व त्या तुलनेत अर्थसंकल्पातील राजकोषीय तूट सीमित ठेवण्यात/भरून काढण्यास अडचण निर्माण होते.

या बाबी विचारात घेऊन सदर समितीने प्रस्तावित पायाभूत प्रकल्पांचा सर्व दृष्टीने अभ्यास करून प्रस्तावित प्रकल्पांसाठी आवश्यक निधीचा भार शासनावर न पडता आर्थिक दृष्ट्या सुसाध्य होण्याच्या दृष्टीने अभ्यास करावा. (उदा. Transit Oriented Development, वाढीव FSI इत्यादी बाबींचाही विचारविमर्श करावा.) तदनंतर प्रकल्पाचा प्रस्ताव विभागामार्फत मा.मंत्रीमंडळ बैठकीत सादर करावा.

सदर परिपत्रकातील सूचना महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व महाराष्ट्र राज्य पायाभूत सुविधा विकास महामंडळ यांना लागू राहतील.

सदर शासन परिपत्रक, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४०८०७१३०६१३४३१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

(सचिन चिवटे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री, (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री, (गृह) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा.मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) सर्व मा.मंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ૮) મા.વિરોધી પક્ષનેતા, વિધાનસભા/વિધાનપરિષદ, વિધાનમંડળ સચિવાલય, મુંબઈ.
- ૯) સર્વ વિધાનસભા સદરસ્ય/વિધાનપરિષદ સદરસ્ય.
- ૧૦) મા. મુખ્ય સચિવ, મહારાષ્ટ્ર શાસન, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૧) મહાલેખાપાલ મહારાષ્ટ્ર ૧ (લેખા વ અનુજ્ઞેય) મુંબઈ.
- ૧૨) મહાલેખાપાલ મહારાષ્ટ્ર ૨ (લેખાપરિક્ષા) નાગપૂર.
- ૧૩) અપર મુખ્ય સચિવ (વિત્ત વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૪) અપર મુખ્ય સચિવ (નિયોજન વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૫) અપર મુખ્ય સચિવ (મહસૂલ વ વન વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૬) અપર મુખ્ય સચિવ (સાર્વજનિક બાંધકામ વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૭) પ્રધાન સચિવ (વિધિ વ ન્યાય વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૮) પ્રધાન સચિવ (નગર વિકાસ વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૯) પ્રધાન સચિવ (ઉદ્યોગ, ઊર્જા વ કામગાર વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૨૦) પ્રધાન સચિવ (સાંસ્કૃતિક કાર્ય વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૨૧) પ્રધાન સચિવ (પર્યાટન વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૨૨) પ્રધાન સચિવ (પર્યાવરણ વિભાગ), મંત્રાલય, મુંબઈ
- ૨૩) અધિદાન વ લેખા અધિકારી, મુંબઈ.
- ૨૪) ઉપાધ્યક્ષ વ વ્યવસ્થાપકીય સંચાલક, મ.રા.ર.વિ. મહામંડળ, વાંદ્રે, મુંબઈ-૫૦.
- ૨૫) મુખ્ય અભિયંતા, મ.રા.ર.વિ. મહામંડળ, વાંદ્રે, મુંબઈ-૫૦.
- ૨૬) સર્વ સહસચિવ/ આંતર વિત્તીય સલ્લાગાર તથા ઉપ સચિવ/ ઉપ સચિવ / અવર સચિવ / કાર્યાસન અધિકારી, સાર્વજનિક બાંધકામ વિભાગ, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૨૭) નિવડનરસ્તી (રસ્તે-૮)